

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
КОЛЕЖ ПО ТУРИЗЪМ - ВАРНА
КАТЕДРА „ТУРИЗЪМ“

Приета от СК (протокол №/ дата): №12/25.04.2024 г.	УТВЪРЖДАВАМ:
Приета от КС (протокол №/ дата): №10/22.04.2024 г.	Директор: (проф. д-р Велина Казанджиева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „СПЕЦИАЛИЗИРАНИ ВИДОВЕ ТУРИЗЪМ“;

ЗА СПЕЦ: „Мениджмънт на хотели и ресторанти“, „Мениджмънт на туризма и развлекателния бизнес“, ОКС „професионален бакалавър“

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: първи; СЕМЕСТЪР: втори;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 150 ч.; в т.ч. аудиторна 45 ч.

КРЕДИТИ: 5

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО(часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
ЛЕКЦИИ	30	2
УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	15	1
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	105	

Изготвили програмата:

1.
(доц. д-р Генка Рафаилова)

2.
(гл. ас. д-р Златка Тодорова)

Ръководител катедра:
„Туризм“ (доц. д-р Станислав Пляков)

І. АНОТАЦИЯ

„Специализирани видове туризъм“ е фундаментална, изборна дисциплина за студенти от специалностите МХР и МТРБ, формираща тяхната професионална специализация. Чрез нея те се обучават за различните видове туризъм, ориентирани към специални нужди, интереси, занимания и хоби, представяне на специфично културно и природно наследство.

Основните направления на дисциплината са характеристиките на видовете туризъм, групите туристи, туристическите продукти и успешните практики свързани с тези видове. Ключовите теми в дисциплината са свързани с основните специализирани видове туризъм – екотуризъм, креативен, круизен, винен, религиозен, кулинарен, културен, спортен, делови, спа и лечебен туризъм.

Основната цел е студентите да обогатят познанията си в туризма чрез придобиване на специализирани знания за ключови, световно утвърдени и значими за България видове туризъм. Конкретните цели на дисциплината са свързани с придобиването на познания за същността и и формите на специализираните видове туризъм, ключови туристически пазари и групи туристи, водещи практики в България, ЕС и в света в специализираните видове туризъм.

Теоретичните знания, получени по дисциплината Специализирани видове туризъм“ предоставят възможност на студентите да придобият редица **компетентности**, най-значимите от които са:

- **Цифрова компетентност** – формира знания и умения за работа с ERP софтуер, създаване на презентации, работа с електронни таблици, способност за търсене и намиране на релевантна информация, работа с бази от данни и пр.
- **Личностна компетентност** – формира умения за решаване на реално съществуващи проблеми, умения за планиране на задачи, умения за организиране на собствената работа, умения за справяне с конфликти.
- **Гражданска компетентност** – формира познания за хората, групите, екипите, икономиката, културата, обществото; формира умения за участие в демократични механизми за избори и вземане на решения, интерес към социални, икономически и политически събития.
- **Предприемаческа компетентност** – формира умения за планиране, управление на проекти, стратегическо мислене, оценка на силни и слаби страни, риск мениджмънт, инвестиции, управление на средства, решаване на проблеми, финансова грамотност, анализ на ключови икономически показатели, форми на организация на бизнеса, управление на ресурси и средства, самостоятелна и екипна работа, социално предприемачество, делови умения.

ІІ. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

II. ТЕМИ И ПОДТЕМИ НА СЪДЪРЖАНИЕТО				
№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
ТЕМА 1. КУЛТУРЕН ТУРИЗЪМ		3	2	
1.1.	Същност и роля на културния туризъм			
1.2.	Видове, форми и тенденции на културния туризъм			
1.3.	Пазар и потребителско търсене за културен туризъм			
1.4.	Условия и ресурси за развитие на културния туризъм			
1.5.	Водещи практики в културния туризъм в България, ЕС и света			
ТЕМА 2. ЛЕЧЕБЕН И СПА ТУРИЗЪМ		3	2	

2.1.	Същност и значение на лечебния и спа туризъм			
2.2.	Видове и форми на лечебния и спа туризъм			
2.3.	Условия и ресурси за развитието на лечебния и спа туризъм			
2.4.	Водещи практики и тенденции в лечебния и спа туризъм в света и България			
ТЕМА 3. КУЛИНАРЕН ТУРИЗЪМ		3	1	
3.1.	Същност и роля на кулинарния туризъм			
3.2.	Форми и тенденции на развитието на кулинарен туризъм			
3.3.	Условия и ресурси за развитие на кулинарен туризъм			
3.4.	Водещи практики в България и света			
ТЕМА 4. ЕКОТУРИЗЪМ		3	1	
4.1.	Същност и роля на екотуризма			
4.2.	Критерии за определяне на тур. дейност, фирма, обект или продукт като екотуристически			
4.3.	Видове екотуризъм			
4.4.	Пазар и потребителско търсене в екотуризма			
4.5.	Водещи практики в света, ЕС и България			
ТЕМА 5. ТУРИЗЪМ В СЕЛСКИ И АГРАРНИ РАЙОНИ		3	1	
5.1.	Същност и роля на туризма в селски и аграрни райони			
5.2.	Критерии за определяне на тур. Дейност, фирма, обект или продукт в туризма в селски и аграрни райони			
5.3.	Видове туризъм в селски и аграрни райони			
5.4.	Пазар и потребителско търсене			
5.5.	Водещи практики в света, ЕС и България			
ТЕМА 6. СПОРТЕН ТУРИЗЪМ		3	2	
6.1.	Същност, роля, видове и форми			
6.2.	Алтернативни спортове и туризъм – конни походи, рафтинг, голф, маунтин байк и др.			
6.3.	Спелеотуризъм и пешеходен туризъм			
ТЕМА 7. РЕЛИГИОЗЕН ТУРИЗЪМ		3	1	
7.1.	Същност и роля на религиозния туризъм в контекста на съвременното развитие на туризма			
7.2.	Видове религиозен туризъм			
7.3.	Пазар и потребителско търсене			
7.4.	Условия и ресурси за развитие на религиозния туризъм в България			
7.5.	Водещи практики и тенденции в развитието на религиозния туризъм в света и България			
ТЕМА 8. ВИНЕН ТУРИЗЪМ		3	2	
8.1.	Същност и роля на винения туризъм в контекста на съвременното развитие на туризма			
8.2.	Видове винен туризъм			
8.3.	Пазар и потребителско търсене			

8.4.	Условия и ресурси за развитие на винения туризъм в България			
8.5.	Водещи практики и тенденции в развитието на винения туризъм в света, ЕС и в България			
ТЕМА 9. КРУИЗЕН И КРЕАТИВЕН ТУРИЗЪМ		3	2	
9.1.	Същност и роля на круизния и креативен туризъм			
9.2.	Видове круизен и креативен туризъм			
9.3.	Пазар и потребителско търсене			
9.4.	Водещи практики в света и България			
ТЕМА 10. ДЕЛОВИ ТУРИЗЪМ		3	1	
10.1.	Същност и роля на деловия туризъм			
10.2.	Разновидности на деловия туризъм и типология на организираните делови прояви			
10.3.	Видове участници в деловия туризъм			
10.4.	Организационни особености при планиране, провеждане и отчитане на деловите прояви			
10.5.	Съвременни тенденции и водещи международни практики в развитието на деловия туризъм в България и света			
ОБЩО:		30	15	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Защита на курсова работа по избрана тема	1	25
1.2.	Презентация 1 (от Културен туризъм, Лечебен и СПА туризъм и Кулинарен туризъм)	1	15
1.3.	Презентация 2 (от Религиозен, Винен, Екотуризм и Туризм в селски и аграрни райони)	1	15
Общо за семестриален контрол:		3	55
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит – тест със затворени и отворени въпроси	1	50
Общо за сесиен контрол:		1	50
Общо за всички форми на контрол:		4	105

IV. ЛИТЕРАТУРА:

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Рафаилова Г. и колектив (2022). Специализирани видове туризъм, Варна, Изд. Наука и икономика;
2. Пляков Ст. (2014). Пешеходен туризъм и ориентиране, Варна, изд. Наука и икономика;
3. Маринов Ст. (2011). Съвременни видове туризъм, Варна, Изд. Наука и икономика.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Алексиева С., Емилова И. и колектив (2017). Специализирани видове туризъм, София, Изд. на НБУ;
2. Василева В. (2013). Защитените територии в България – предпоставка за развитие на еко туризъм, Сборник доклади от Черноморски туристически форум, Варна, „Еко туризмът – нашето зелено бъдеще“;
3. МК, Списък на недвижимите културни ценности с категория „национално значение“ (НИНКН), (2017), mc.government.bg/page.php?p=58&s=429&sp=430&t=244&z=576;
4. МК, Списък на недвижимите културни ценности с категория „национално значение“ (НИНКН), (2017), mc.government.bg/page.php?p=58&s=429&sp=430&t=244&z=576;
5. МТ, Дестинации за културно-исторически туризъм, www.tourism.government.bg/bg/pages/kulturno-istoricheski-destinacii;
6. МТ, Концепция за туристическо райониране на България, 2015 г., www.tourism.government.bg/bg/kategorii/strategicheski-dokumenti/koncepciya-za-turistichesko-rayonirane-na-bulgariya;
7. МТ, Културен туризъм - продуктов анализ (2019), стр.95-102, 130, 257-259, https://www.tourism.government.bg/sites/tourism.government.bg/files/uploads/2019_gg/produktov_analiz_-_kulturnen_turizam.pdf;
8. Нешков, М. (2011) Религиозен туризъм – същност и съвременни форми - сп. НоReMag бр. 77;
9. Рафаилова, Г., Кадиева, С. (2020). Мениджмънт и маркетинг на събитията. Варна: Наука и икономика, Варна;
10. Рафаилова, Г. (2017). Приносът на креативния туризъм за утвърждаване на местната идентичност, Местната идентичност и глобалният туризъм, Черноморски туристически форум, Варна, Сборник доклади, Славена, с. 86 – 93;
11. Регистър на туристическите атракции, МТ, <https://www.tourism.government.bg>;
12. Arizmendi, A. et al. (2017). Second Global Report on Gastronomy Tourism. Affiliate Members Report, Volume sixteen. Published by the World Tourism Organization (UNWTO), Madrid, Spain. First printing: May 2017. p. 186, http://cf.cdn.unwto.org/sites/all/files/pdf/gastronomy_report_web.pdf;
13. Boutsoukou, K. (2018). Key trends in culinary tourism. Global Data, September 2018, https://sector.tov.be/wpcontent/uploads/2018/11/GlobalData_Keytrendsinculinarytourism_130918.pdf, [07.07.2021];
14. Food Tourism (2018). Defining Food Tourism & Industry Terms. World Foodtraveler Association (official website). <https://worldfoodtravel.org/news-association-announces-new-industry-definition-of-food-tourism/what-is-food-tourism>;
15. Hjalager A.M. (2017). Types of food tourists, <http://www.kandkmatwick.com/types-of-food-tourists/>;

Интернет сайтове:

<http://bgvinarni.start.bg/> (Винарни в България)
<http://newthraciangold.eu/cmspage.php?id=207&lng=bg> (малки изби; вход към: ферми, отворени за посещение от туристи)
<http://www.bestwine.bg/vineni-praznenstva-vino-bulgaria>
<http://www.economy.bg/bulgaria/view/27255/11-romantichni-idei-za-vinen-turizym-v-Bylgariya>